

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20—, inozemstvo Din 80—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
URAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Načelno stališče.

Ena največjih napak predvojne slovenske liberalne stranke je bil njen odpor proti splošni in enaki volilni pravici. Ker ni mogla liberalna stranka ugotoviti te pravice, je morala nujno priti v nasprotje z ljudskimi množicami, ki so videli v tem neprijazen akt proti sebi, ker se jim je odrekala najelementarnejša pravica državljanov, da si svojo vladno sam izbere. Posledica negativnega stališča liberalne stranke je tudi bila, da so nove volitve na načelu splošne in enake volilne pravice prinesle njeni nasprotniki sijajno zmago, njo samo pa potisnile za vedno v manjšino, iz katere se ni mogla vzdigniti niti z vladno pomočjo.

Vse kaže, da hoče samostojna demokratska stranka ponoviti staro liberalno napako in z nasprotovanjem uvedbi splošne in enake volilne pravice tudi v zbornico dokazati znova svoje nedemokratsko stališče.

Je sicer res, da ima SDS tehtne strankarske vzroke, da se upira uvedbi splošne in enake volilne pravice v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Kakor danes stoji stvari, je več ko verjetno, da bo na podlagi take volilne pravice dobile SLS večino tako v trgovskem, ko v obrtniškem odseku in s tem tudi večino v zbornici. Tudi je verjetno, da bo znala SLS temeljito izriniti svoje večinsko stališče. Ampak vsi ti strankarski argumenti niso dovolj tehtni, da bi se načeloma ugovarjalo uvedbi splošne in enake volilne pravice tudi v gošpodarske zbornice. Če pride SDS vsled splošne in enake volilne pravice v manjšino, potem ni drugega leka, ko da s smotrenim delom in poštenim uveljavljanjem svojega programa dobi večino volilcev na svojo stran. Samo to je korektna in pravilna pot. Seveda pa SDS po tej poti ne bo prišla kar jutri do cilja, pa do večine ni niti prišla tedaj, ko je imela v svojih rokah tako zbornico, ko tudi ves vladni aparat. Se bo pač morala enkrat tudi SDS privaditi, da se politične zmage ne dobe kar čez noč, temveč da treba mnogo in dobrega dela. S samim "Jutrom", pa naj bo še tako razširjeno, se večine ne dobi.

Splošna in enaka volilna pravica je ali napačna ali pa pravilna. Tretjega ni! Če je napačna, potem jo je treba odpraviti tudi za oblastno in narodno skupščino, če pa je pravilna, potem jo je treba uvesti povsod! Samo to je jasno stališče, vse drugo pa je prazno izgovarjanje in dokaz slabosti, ki tehta načela po strankarskem profitu.

Da bi veljal glas državljanov po tem, koliko plača davkov, kar je v jedru misel interesnega zastopstva, je docela nevzdržno stališče. Če bi obveljalo to stališče, potem bi morala imeti Trboveljska s še več absolutno večino. Mislimo pa, da se s takim naziranjem ne bi sprijaznil niti SDS pristaš, ki je najbolj fanatičen nasprotnik uvedbe splošne in enake volilne pravice v Zbornici.

Z gošpodarskega stališča pa bi pripomnili še to-le. Za razvoj gospodarstva je odločilne važnosti, če vlada med večinsko politično stranko in gošpodarskimi krogi dobro razmerje. Če tega ni, potem je škoda na obeh straneh neizogibna. Dokazov za to je podala zgodovina že toliko in tako znanih, da jih ni treba tu še posebej navajati. Zato mislimo da ni v interesu gošpodarskih krogov, če iščejo boj z večinsko stranko, temveč to se sme zgoditi le tedaj, kadar kriji večinska stranka gošpodarski princip.

Ni še najbolj idealno izvedena danes splošna in enaka volilna pravica in nje-

Proračun bo danes sprejet.

Beograd, 31. marca. Včeraj je trajala seja Narodne skupščine ves dan. Dopoldne so govorili Hrasnica, dr. Sečurov, dr. Polić in Pavle Radić.

Popoldne je govoril najprej Miloš Moskovljević, zemljoradnik, ki poudarja, da imamo že danes revizijo ustave in da je ni treba šele zahlevati polom federalistov, ker pomenijo od vlade predloženi amandmani dalekosežno revizijo ustave in spremembo pozitivnih zakonov v najbistvenejših stvareh. Najstrašnejše je to, da se te globoke izpremembe delajo tako lahkomisljeno in brez globljega študija. Za ves nered vlade je kriva ta parlamentarna večina. (Nastane konflikt med govornikom in predsednikom Subotićem). Govornik kaže na prazne klopi, pred katerimi govori in trdi, da vladna večina tako beži pred parlamentom in parlamentarizmom.

Največjo pozornost vzbuja govor radikalne Alekse Žujovića, ki napada amandmane in delo radikalne stranke. Pravi, da imamo dve vrsti radikalov, prave in one, ki so v tej stranki samo zaradi govorih osebnih interesov. Obžaluje, da ne more glasovati za take amandmane, ker li nasprotujejo vsej tradiciji radikalne stranke, ki je bila vedno za demokracijo in uslavo. Ti amandmani pomenijo diktaturo. Napada dr. Korošca, ker sedi v vladi skupno z radikali, na drugi strani pa je poslušen od-

redbam, ki prihajajo izven državnih mej. Napada radičevce in pravi, da so sedaj zavzeli drugo lakliko, a vse njihovo delo dokazuje, da imajo isti cilj, kakor so ga imeli takrat, ko o vojski še niso govorili tako, kakor so začeli govoriti sedaj.

Sekula Drljević naglašja, da znači tak način budžetiranja in amandmanov alako na ves naš pravni red. Dr. Milovan Žanić navaja, da je v Beogradu Državna hipotekarna banka sklenila posojilo 15 milijonov dolarjev. Ta vesl je v malo drugačni obliki objavljena tudi v listih. Pravi se, da naj bi tvrdka Seligmann dobila prioriteto na štiri leta za vsa posojila, ki bi jih naša država sklenila. Minister financ mora dati o tem pojasnila.

Preka ugovarja, da se s takimi amandmani onemogoča delo v parlamentu, ker nima več opozicija možnosti kritike. Vlada hoče doseči to, za čemur teži, da bi poslala popolno gospodarico v državi. Dr. Ivan Banković pravi, da se tako izigravajo vse parlamentarne pravice glede zakonodajnega dela parlamenta. Sava Vulelić veli, da postaja na ta način finančni zakon omnibus ali torba. V istem smislu govore Pera Marković, Jović, dr. Paleček, Kurbegović in Uroić.

Nato je bila seja zaključena in je prihodnja odredjena za danes ob 9. dopoldne. Na tej seji se bo izvršilo glasovanje o proračunu.

V političnih krogih so mnjenja, da je namen le odgoditi ta, da se Boža Maksimović pripravi na odgovor, nadalje pa tudi ta, da se prouči situacija v pogledu razširjenja vladne koalicije. To vprašanje še sinoči ni bilo rešeno, temveč je za danes ob 10. dopoldne sklicana seja šefov skupin, na kateri se bo o tem sklepalo.

Ko je Uzunović prišel iz skupščine, je na vprašanje novinarjev, kdaj pride na dnevni red obtožnica proti Boži Maksimoviću, odgovoril: »Kadar pač pride in kakrat bo skupščina delala.« Po tej izjavi se zdi, da on misli, da bi bilo treba seje skupščine odložiti, preden bi se razpravljalo o obtožnici.

OBTOŽBA PROTI MAKSIMOVIĆU SE BO OBRAVNAVALA.

Beograd, 31. marca. Sinoči je imel dr. Spaho, ki je prišel v Beograd, daljši sestanek z Markom Trifkovićem. Kakor se doznava, je bilo na tem sestanku govora o vprašanju obtožnice proti Boži Maksimoviću, ki naj bi prišla na dnevni red.

Marko Trifković je izjavil dr. Spahu, da stoji na stališču, da se skupščina ne more odgoditi za mesec dni ali za daljši čas in da je treba vsekakor, da se izvrše določbe zakona o ministrski odgovornosti, po katerih se mora obtožnica staviti na dnevni red najdalje v 15. dneh, odkar je izročena Narodni skupščini. Polemtakem izgleda, da se Narodna skupščina ne bo odgodila, kakor to vlada želi.

VEČINA OD HSS PREDLAGANIH AMANDMANOV ODKLONJENA.

Beograd, 31. marca. Hrvatski seljaški klub je predložil zelo važne amandmane, ki jih je vlada večinom odklonila. Tako je bil predložen amandman k čl. 180 finančnega zakona, ki se glasi: Vsa imovina bivših pokrajin (dežel) na ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije preide na oblasne samouprave in vse nepremičnine bivših vlad (deželnih) se prenesejo v zemljiške knjige dotičnih oblasti.

Nettunske konvencije ne bodo ratificirane.

Beograd, 31. marca. Po poročilih, ki se dobivajo na poučenih mestih, se je definitivno opustila namera, da bi se odposlala preiskovalna komisija na albansko mejo. Kakor kaže, je moralo biti našim službenim krogom sporočeno, da bi se ves spor na najenostavnejši način rešil tako, če se Rim in Beograd v albanskem vprašanju direktno sporazume. Pričakujejo, da bo prišla iniciativa od Italije. Velike sile bodo to prizadevanje za direkten sporazum med Jugoslavijo in Italijo podpirale.

Prizadeti krogi v Beogradu pa so mnjenja, da bi se resničen sporazum mogel doseči šele tedaj, če vse države sprejmo načelo: Balkan balkanskim narodom! Vsaka druga rešitev bi bila samo začasna. Zato naglašajo, da bi bila glede Albanije edina stalna in končna rešitev ta, da se anulira tiranski pakt. Naši politični krogi smatrajo, da se zahteva Italije pa odobritvi nettunskih dogovorov nikakor ne sme spravljati v zvezo s tem sporazumom, ker bi to sicer pomenilo, da je Italija vse te vznemirajoče dogodke vpriporila samo zato, da izsili od naše vlade odobritev nettunskih dogovorov. O taki odobritvi nettunskih dogovorov bi se moglo šele takrat govoriti, ako se res izvrši njih pregled in sprememba, kakor je bilo to določeno že konec preteklega leta. Nettunski dogovori bi pri svojem sedanjem besedilu izzvali ogorčenost v naši skupščini in v vsej državi. Ni tudi pričakovati, da bi se mogla v skupščini najti večina, ki bi bila voljna izglasovati te dogovore.

MADJARSKA ZA ARBITRAŽNO POGODBO Z JUGOSLAVIJO.

Budimpešta, 31. marca. Včeraj popoldne je prišel v Budimpešto Paul Forster, madjarski poslanik v Beogradu. Ob 6. popoldne je bil sprejet pri grofu Bethlenu. Temu prihodu se pripisuje velik politični pomen. Forster je bil poklican brzojavno iz Beograda, da poroča o položaju v Beogradu.

Iz vladnih krogov se doznava, da je Madjarska voljna skleniti arbitražno pogodbo z Jugoslavijo še pred odhodom grofa Bethlena v Rim. Trdi se celo, da bo grof Bethlen odgodil svoje potovanje v Italijo. Madjarska vlada hoče tako manifestirati svojo nezavisnost in svobodne roke v določanju madjarske politike tlembolj, ker je javnost sosednjih držav v zadnjem času dolžila Madjarsko, da že sedaj stoji pod vplivom Italije.

KRALJ FERDINAND ODGOJIL VSLED JUGOSLAVIJE POTOVANJE V RIM.

Bukarešta, 31. marca. Rumunski listi javljajo, da je kralj Ferdinand po nasvetu liberalcev odgodil svoje potovanje v Italijo in pa zaradi napetih odnošajev, ki vladajo med Italijo in Jugoslavijo. Kraljevo potovanje v sedanjem času bi pokvarilo dobre odnošaje med Rumunijo in Jugoslavijo.

VELIK USPEH BOLGARA KOSTOVA V ZAGREBU.

Zagreb, 31. marca. Sinoči je imel bivši poslanec zemljoradniške stranke v Sofiji Kostov, ki živi sedaj v emigraciji v Parizu in je tam predsednik Jugoslovensko-bolgarske lige, v Zagrebu izredno uspelo predavanje o zblizanju Jugoslovancov in Bolgarov. Njegova izvajanja so vzbudila izredno pozornost in so izzvala čisto burno odobravanje številnega občinstva. Kostov odpotuje v Ljubljano, kjer bo istotako imel predavanje.

Dnevne vesti.

O NAŠIH REDUKCIJAH.

Pravijo, da se vrše redukcije vsled štednje deloma je to tudi res. Ampak tudi to je res, da se vršijo te redukcije na način, kakor da bi pri nas veljalo stališče, da morajo za krive trpeti zaslužni uradniki.

Na beograjski univerzi je n. pr. v resnici preveč asistentov. Med njimi so bili celo taki, ki so dobivali trojno plačo, delali pa so ki, ki so dobili manj ko nič. Tako je bil profesor, ki je redno prejemal profesorsko plačo, prideležen na beograjsko univerzo kot asistent, narkar je dobil še profesorsko plačo. Obenem pa mu je bil dan dopust v svrhu nadaljevanja študij in obenem je dobil tudi štipendijo. Tako je prejemal trikratno plačo zato, da je bil na dopustu.

Ni torej nič čudnega, če so v Beogradu sklenili redukcijo univerzitetnih asistentov. Druga pa je stvar, če so bili sedaj reducirani še asistenti na ljubljanski univerzi, pa čeprav so ti vestno in pošteno delali in čeprav jih univerza ne more pogrešati.

— Cenjenim naročnikom sporočamo, da smo v svrhu poravnave tekoče naročnine današnji številki priložili poštne položnice. One cenjene naročnike pa, ki so za vnaprejšnje plačilo, prosimo, da bi oddali položnice svojim bančnim in prijateljem, da se na naš list nareče.

— Jubilej zaslužnega zdravnika. Dne 1. aprila 1927 praznuje gospod primarij in bivši predsednik zdravniške zbornice za Slovenijo dr. Vinko Gregorič 70-letnico svojega rojstva. Z ozirom na velike zasluge, ki si jih je stekel jubilar tekot dolgih decenijev za ves zdravniški stan, sklicuje zdravniška zbornica za Slovenijo slavnostno izvanredno skupščino na dan 3. aprila 1927 ob 11. uri v slavnostni dvorani vseučilišča v Ljubljani. Dnevni red skupščine je predlog dr. Defrancschija in tovarišev, da naj se jubilar dr. Gregorič imenuje častnim predsednikom zdravniške zbornice.

— Redukcija asistentov na univerzah. Po definitivni odločbi prosvetnega ministrstva se reducira razen vseh neukaznih in pogodbenih asistentov na beograjski univerzi tudi 30 ukaznih asistentov, na zagrebški in ljubljanski pa po 9.

— Redukcija v področju ljubljanske železniške direkcije. Po prvotnem načrtu bi se bilo moralo reducirati v ljubljanski železniški direkciji 20% uradnikov in 1/3 delavstva. Vseled prizadevanja ljubljanske direkcije, ki je prepričala ministrstvo, da so redukcije v tem obsegu neizvedljive, redukcije ne bodo tako obsežne. Uradnikov bo reduciranih namreč le okrog 60. Redukcija uradnikov se izvrši na ta način, da bodo uradniki, ki imajo že polno službeno dobo, upokojeni. Glede delavcev je stvar težja. Ker delavska mesta niso sistemizirana, temveč se dovoljujejo za ta mesta samo pavšalni krediti, ki so pa v novem proračunu reducirani za okoli 40%, bi morala železnica ali odgovarjajoče število delavcev odpustiti ali pa znižati mezde. Ne eno ne drugo ne bi bilo umestno. Sedaj se pretresa to vprašanje na konferenci železniških ravnateljev. Pričakuje se, da pride do kompromisa, na podlagi katerega bo reduciranih v področju ljubljanske železniške direkcije 8% železniških delavcev.

— Seja carinskega sveta. V generalni direkciji carin se vrše te dni seje carinskega sveta. Na sejah se razpravlja o znižanju, oziroma zvišanju carine na nekatere uvozne predmete.

— Udruženje jugoslovenskih učiteljev vstopi v Savez državnih uradnikov? Uprava zveze državnih uradnikov je pozvala udruženje jugoslovenskih učiteljev, da naj bi se v zvezo učlanilo. UJU je sklenilo, da se predloži vprašanje redni letni skupščini udruženja, ki se vrši, kot znano, letos v Skopju.

— Glavni odbor Jugoslovenskega profsorskega društva je imel v Beogradu plenarno sejo, ki so se je udeležili delegati iz vse države. Na seji se je razpravljalo med drugim o načrtu srednješolskega zakona, ki je bil predložen Narodni skupščini. Zborovalci so poudarjali nujnost uvedbe enotnega učnega načrta. Sklenjeno je bilo, da se vrši letošnji kongres srednješolskih profesorjev v dneh od 9. do 11. junija na Cetinju.

— Zveza srednješolskih telovadnih učiteljev. V nedeljo se je vršila v Beogradu skupščina zveze srednješolskih telovadnih učiteljev iz vse države. Pri tej priliki je bil izvoljen sledeči novi zvezni glavni odbor: predsednik A. Brazdil iz Beograda, podpredsednik Ivan Bajželj iz Ljubljane in J. Pichler iz Zagreba, tajnica gdca B. Vučković, blagajnik M. Frelich, oba iz Beograda.

— Slavenska banka. Z Dunaja poročajo: Pri konkurzni obravnavi zoper podružnico Slavenske banke na Dunaju je bila dosežena poravnava, glasom katere izplača banka svojim upnikom 50% v štirih obrokih.

— Zakonski načrt o novih vodnih združbah. V generalni direkciji voda se pripravljajo novi zakonski načrt o vodnih združbah. Zakonski načrt bo predložen v najkrajšem času Narodni skupščini. S sprejetjem tega zakonskega načrta naj izgube vsi dosedanja v posameznih pokrajinah veljavni zakoni veljavno.

— Prepoved lova na divje koze v Sloveniji. Ministrstvo za šume in rudnike je prepovedalo v Sloveniji lov na divje koze. Povod za prepoved je dejstvo, da se nahaja v Sloveniji samo še 40 eksemplarjev te divjačine.

— Dovoljenje inozemski listi. Notranji minister je zopet dovolil uvoz in širjenje dunajske »Reichspost« ter v Budimpešti izhajajočih madjarskih listov »A Magyar Demokratika« in »Uj Videk«.

— Naredba o organizaciji srbske pravoslavne cerkve. Med drugimi amandmani ministrstva ver se predloži skupščini tudi

amandman, s katerim se minister pooblašča, da predloži skupščini naredbo o organizaciji srbske pravoslavne cerkve. Naredba bo veljala toliko časa, dokler se ne sklene poseben zakon.

— Skopje dobi kanalizacijo in vodovod. Skopljanski župan je sklenil te dni z nekim solunskim podjetnikom pogodbo za zgradbo kanalizacije in vodovoda v Skopju.

— Promocija. Danes promovira na zagrebški univerzi g. inž. Svetozar Janković, sin ljubljanskega prote Dimitrije Sv. Jankovića, za doktorja agronomije.

— Amerikanska podpora za poplavljenе siomašne delavske družine, ki jih je po nalogu ameriške S. N. P. Jednote imela razdeliti Zadruga banka v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5, je razdeljena. Od 618 prošelj se je moglo upoštevati le 76 prošeljnikov.

— Udruženje vojnih invalidov naznanja svojemu članstvu, da se vršita občna zborna in sicer izredni občni zbor Krajevnega odbora v Ljubljani dne 10. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne, redni občni zbor Oblastnega odbora za ljubljansko in mariborsko oblast v Ljubljani pa dne 24. aprila t. l. ob 8. uri zjutraj, obakrat v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

— Podpornemu društvu slepih v Ljubljani, Wolfova 12, so darovali: g. I. Korbar 20 Din, Kolenc I. 10 Din, Suša V. 10 Din, Drogenik I. 10 Din, Purkat I. 10 Din, Veber I. 10 Din, vsi Zagorje ob Savi, Drev, F. 10 Din, Hlastan I. 10 Din, Sušnik Franjo 10 Din, vsi Trbovlje. — Vsem darovalcem najiskrenejša hvala. — Odbor.

— Oblastne kontrole. Glavna kontrola je razpisala natečaj za računospitače pri oblastnih kontrolah. Glavna kontrola bo postavila pri vsaki oblastni kontroli po dva računospitača, ki se bodo plačali iz oblastnih proračunov. Imeti morajo kvalifikacijo računospitačev glavne kontrole, ker bodo imeli njihov čin in plačo. Kandidati morajo predložiti svoje prošnje s potrebnimi dokumenti najkasneje do 10. aprila t. l. ter morajo v njih označiti oblast, na katero reflektirajo.

— Iz finančne službe. Premesčena sta višji davčni upravitelj Jožef Pihler iz Celja v Slovensko Bistrico, davčni upravitelj Ludvik Jutraš pa iz Slovenske Bistrice v Maribor. — Vpokojena sta inspektorja finančne kontrole Miroslav Ribarič v Mariboru in Josip Pogorevc v Šmarju.

— Iz rudarske službe. Upokojen je na lastno prošnjo rudarski administrativni ravnatelj Lojze Dular pri Rudarskem glavarstvu za Slovenijo v Ljubljani.

— Upokojitve v agrarni službi. Upokojeni so: šef geometer agrarnih operacij v Ljubljani Ivan Preselj, strokovni referent za kmetijstvo pri velikem županu mariborske oblasti Anton Puklavac, arhivski uradnik kmetijskega oddelka v Ljubljani Josip Golar in administrativni uradnik agrarnih operacij v Ljubljani Bogomir Horak.

— Madjarsko uradništvo »balkanizirano«. Na predvečerajšnji seji madjarskega parlamenta se je pritožil demokratski poslanec Fabian, da je madjarsko uradništvo »balkanizirano«. V vseh krogih se govori o panskim škandalih, tako da je obžalovati, da na Madjarskem ni svobode tiska.

— Priseljavanje v Zedinjene države. Iz Newyorka poročajo: Poslanec Albert Johnson, predsednik izseljenškega odbora je izjavil, da bodo morale Zed. države priseljavanje čez 5 let znatno reducirati, čez 25 let pa popolnoma ukiniti. Pri tem pa ne gre za to, da bi se bilo v Zedinjenih državah bati preobilenosti, temveč za zagotovitev etične enotnosti ameriškega naroda.

— Madjarska akademija v Rimu. Madjarski prosvetni minister Klebelsberg je kupil od italijanske vlade palačo Falconieri v Via Giuliana, ki se adaptira v svrhu, da se nastani v jeseni v njej nova madjarska akademija.

— Uvedba poletnega časa na Madjarskem? V madjarskih gospodarskih krogih se je započela akcija za uvedbo poletnega časa. Madjarski gospodarski krogi se sklicujejo na to, da se je izkazala ta mera za časa vojne kot zelo koristna ter pričakujejo od uvedbe poletnega časa znatno izboljšanje gospodarskega položaja.

— Kairo — milijonsko mesto. Iz Kaira poročajo: Pravkar so objavljeni rezultati ljudskega štetja, ki se je vršilo v Egiptu meseca februarja. Po uradni statistiki znaša število prebivalstva Egipta 14.861.756 duš. Od leta 1917 se je pomnožilo prebivalstvo za 1.400.000. Posebno znaten porast kaže prebivalstvo Kaira in Aleksandrije. Kairo šteje danes 1.059.824 prebivalcev, Aleksandrija, ki je drugo mesto največje mesto Egipta, pa 570.814.

— Prva državna radiošola v Evropi. V Belgiji je bila ustanovljena te dni s posebnim zakonom prva radiošola v Evropi.

— Ciklonu podoben vihar v Sarajevu in okolici. Predvečerajšnjim je besnel nad Sarajevom in okolici ciklonu podoben vihar, ki je odnesel več streh. Na Bistriku je porušil vihar polovico džamije, pri Mlinu pa neko hišo. Vihar je divjal več ur.

— Poplava Kolpe pri Karlovcu. Iz Karlovca poročajo: Predvečerajšnjim je jela Kolpa nenadoma hitro naraščati. Okrog poldneva je dosegla 520 cm nad normalo, ob 5. pop. pa že 580. Na več krajih je prestopila bregove ter poplavlja polje. V področju Gaze je leseni most pod vodo. Promet se vrši v čolnih. Tudi Kozana je močno narasla ter prestopila na več mestih bregove. Škode ni.

— Spalna bolezen v Hercegovini. V mostarskem in nekaterih drugih srezih v Hercegovini se je pojavilo kot posledica gripe več slučajev spalne bolezni. Ta bolezen je napadla tudi 16 letno devojko Andjo Sović Tulju. Devojka je spala 3 tedne. Ves ta čas ni, kot poročajo listi, ničesar užila, nakar je vsled onemoglosti umrla.

— Zločin pijanca. Te dni so popivali v neki osiješki gostilni trije delavci. Eden od

njih, Andrija Kolarič, se je tako opil, da je telebnil pod mizo. Njegova dva tovarisa sta ga hoteli pobrati. Kolarič pa je potegnil nož ter zaobdel svojega tovarisa vojna Narančica v trebuh. Narančica so pripeljali v bolnico, Kolarič pa v zapor. Po mnenju zdravnikov bo Narančica poškodbi podlegel.

— Pozar v tovarni karbida v Omisju. Iz pri Omisju je izbruhnil velik požar. V skladišču se nahajalo 200 vagonov karbida in cianomida. Če zaščitni zidovi popuste, grozi nevarnost, da zleti vsa tovarna v zrak. Suptina poročajo: V tovarni karbida Sulida fidova tovarna je največja v Damaciji. Iz Splita so bili poslani na kraj požara ognje-gasci. V občini tovarne vlada radi nevarnosti eksplozije velika razburjenost.

— Zopet dva sportnika smrtno ponesrečena. Iz Magdeburga poročajo: V Ainaldenslevenu je dobi črkonvar Rimau pri boksanju v telovadnici od svojega partnerja tak mogočan sunek v trebuh, da je poškodovi podlegel. — V Hamburgu je skočil te dni neki plavač s 54 m visokega stolpa v Labo. Med saokom je izgubil ravnotežje, se prevrgel in padel v vodo na trebuh. Vsled sinea-ga udara se je onesvestil in utonil.

— Uboj sreči ceste. Svaka Zarko Sečujski in Milan Sičanski v Somboru sta se peljala predvečerajšnjim po preokroani noči ob 7. zjutraj s hjaakarjem domov. Med potjo sta srečala mesarja Miloša Belanjskega, s katerim sta živele že dalje časa v sovraštvu. Vsled pencei zaaznega alkohola razburjena, sta takoj salenila, da ga napadeta. Ustavila sta izvoščeka, skočila iz voza ter se zakadila v Belanjskega. Ker Belanjski ni bojazljivec, je prislo od srdnega pretepa, tekot katerega se je Belanjski pred svojima napadalcema zelo uspešno branil. Najprej je izbil Sičanskemu, ki ga je napadel z nožem, nož iz roke. Ko se je vrgel nato nanj, besen kot tiger, Sečujski, je ukrotil tudi tega, s tem, da ga je grabil krepko za grlo. Ko so pesale mesarju že moči, je zaklical svojemu nasprotniku: »Najaz... sicer te moram usmrtiti!« Ko pa je videl, da ima Sičanski zopet nož v rokah, je potegnil izza svojega telovnika dolg, bodalu podoben nož, preni-tel svojega nasprotnika ter mu prerezal grlo. Nato ga je zabodel še dvakrat v prsi. Vsak sunek je bil smrten. Sičanski se je zgradil na tla in bil v par sekundah mrtev. Ontog pretepačev se je zoraia velika mno-žica radovednežv. Kmalu je prihitel tudi po-licijski stražnik, ki je aretirai tudi Belanj-skega in Sečujskega. Pri zaslišanju je iz-javil Belanjski popolnoma mirno, dasi še staviilo razburjen: »Moral sem to storiti, ker bi bila sicer ona dva mene umorila.«

— Bertinski občinski očetje se bombar-dirajo s tintniki. Te dni je prišlo na seji občinskega odbora v Berlinu do pretepa. Trije komunistični mestni zastopniki so napadli s pesmi občinskega zastopnika Falza, zna-nega sportnika. Falz se jima je postavil energicno v bran. Dva njegova nasprotnika sta bila že »knock out«. Tu so mu primetili na pomoč somisjeniki. Toda tudi komunisti niso oslali mirni. Ravno nasprotno, planili so pokonci ter se pričeli posteno pretepati. Nekateri izmed njih so pograbili tintnike ter jeli bombardirati z njimi Falza in nje-gove prisause. Nacionalistični občinski svet-nik Scanning je dobil toliko črna v glavo, da je bil podoben zamorcu ter so mu morali prinesli od doma drugo obleko.

— Tragiten lov na tigra. G. George Went-worth Linton, advokat pri višjem sodišču v Alla Habadu v Indiji, je umrl te dni za posledicami poškodbe, ki jo je zadobil pri lovu na tigra. Dillon je srečal tigra ter ga ustrelil v rame. Zver je padla v travo ter obležala, ne da bi se ganila. Neprevidni lo-vec se ji je približal. Nenadoma je skočil tiger nanj. Dillon, ki je držal puško za cev, ni imel časa, da bi streljal. Porinil je tigru pušaino kopito v gobec, toda vsled sunka je eksploziralo strelivo v puški in Dillon je dobil težko poškodbo na nogi. Dillon je iz-dihnil še pred transportom v bolnico vsled zastrupljenja krvi.

— P-pad mca dijaki-sportniki in policijo. Iz Newyorka poročajo: V Anopolisu je prišlo radi sportnih diferenc med 500 dijaki-sportniki do tako velikih izgredov, da je mo-rala intervenirati policija. Pet dijakov je bi-lo težko, 8 pa lanko ranjenih. Dijake so ukrotili pravzaprav šele mrzli curki vode, s katerim so jim oblivali ognjegasci, ki jih je v to svrhu alarmirala policija.

— V Sibiriji so našli nova zlata polja. Iz Moskve poročajo: Geološka ekspedicija, ki je bila poslana na ozemlje reke Aldan, je iz-sledila ob pritokih rek Hatma, Ajnah in Kenehaj bogata zlata polja, ki ne zaostajajo prav nič za aldanskimi. Zlata polja se nahajajo v pragozdovih.

— Filmska igralka vstopila v samostan. Kot poroča »Daily Express«, je izjavila zna-na filmska igralka Rachel Meller, da bo da-la svoji umetniški karieri slovo ter vstopila v samostan.

— Najstarejša ženska na svetu živi v An-gori. Turkinja Fatina Ildis je stara 160 let. Rojena je v Tirnavi na Bolgarskem. Imela je 10 otrok. Njena najmlajša hči je stara 90 let. Fatina Ildis je kljub svoji visoki starosti še vedno zdrava in vesela.

— Zanimiva operacija. V Splitu so izre-zali te dni neki ženski z želodca kot jabolko velik tumor, v katerem so našli 5 velikih zob, šope las in celo čeljust. Zdravniki tol-mačijo stvar tako, da je zanosila ženka dvoj-čke ter so to ostanki enega od dvojčkov.

— Zdravilišče Rogaska Slatina. Še en me-sec nas loči od sezone, ki po sedanjih na-ročilih sodeč, obeta biti ena najbogatejših. Da se oživi zdravilišče tudi v času izven glavne sezone, so se določile posebne nizke cene za celokupno tedensko oskrbo. Za drž. uradnike in revnejše sloje Din 450—600, za ostale goste Din 550—750. (Celodnevna hra-na, stanovanje, kopeli, takse in enkratna zdraviliška ordinacija). V glavni sezoni stane penzija (stanovanje in hrana) Din 70—110. Da more uprava po možnosti ustreči željam cenj. gostov pri dodelitvi stanovanj, se pri-poroča čimprejše zagotovanje istih. — Za-htevajte prospekte!

— Lepi dobinki tombole »Dom ubogi« v Mariboru: Ministrstvo Poljoprivrede je do-volilo spremembo prvotnega načrta tombole »Dom ubogi«; namesto 15.000 srečk po 5 Din je dovoljeno 25.000 srečk po 2,50 Din. Glavni dobinki za tombole določeno na veli-konočni ponedeljek so že preskrbljeni. Prvi glavni dobitek, ličnoo premo za spalnico, je dobavila znana tvrdka Serec & drug. Sreč-ke so na razpolago v vseh trafikah in v za-družni pisarni »Mojmir«, Koroška c. 10-I.

Ljubljana.

1— Ljubljanska kopališča. Ker se je izka-zalo kopališče na Ljubljani za neprimerno, namerava mestna občina zopet oživlotvoriti staro kopališče v Koleziji, hkrati pa še letos pričeti z zgradbo kopališča na Savi, blizu črnuškega mostu. Tja se prenese tudi vse porabno s kopališča na Ljubljani.

1— Koncert Jadvige Poženelove in Vide Jerajev. V četrtek, dne 7. aprila priredita pod okriljem Glasbene Matice dve slovenski umetnici: pianistka Jadviga Poženel in Vida Jeraj samostojen koncert, na katerem bosta izvajali dve sonati za vijolino in klavir, gđ. Poženelova sama pa še tri klavirske komade. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

1— Društvo »Soča« vabi svoje člane in vse prijatelje na predavanje, ki je priredi v so-boto, dne 2. aprila 1927 ob pol 21. uri v Ljubljanskem dvoru. Predaval bo g. ravnatelj Trgovske akademije o temi: »Pogoji, od katerih zavisi moč, blagostanje in ugled države. Pridite polnoštevilno in točno, k temu zelo lepemu in interesantnemu predavanju. Vstop vsem prost.

1— Sokol Ljubljana II. vabi p. n. občin-stvo na telovadno akademijo ter zabavni večer s plesom, ki bo v soboto 2. aprila ob 8. zveč. v Kazini. Sodeluje orkester Sokola I.

1— Nezgode. Neki sofer je povozil v Vod-matu 300 Din vrednega lovskega psa, last zdravnika dr. Perka. — Julijano Skuljevo, 30-letno sluškinjo, je v Igriški ulici podrl ne-ki voznik na tla, tako, da si je poškodovala levo nogo in roko, nakar so jo prepeljali z rešilnim vozom v bolnico.

1— Tatvine. Nekemu potniku iz Trbiža je bil v neki ljubljanski gostilni ukraden potni list. — Delavčevi ženi Alojziji Kolarjevi je neki zidar ukradel še nedokončano krilo, vredno 200 Din. — Pleskarju Ivanu Hribarju in kurjaču Francetu Jerebu je nekdo od-nesel dežnike iz Kovačeve gostilne v Kolod-vorski ulici. — Ge. K. v Gosposki ulici je prodajalec premoga T. odnesel dva lonca kot kompenzacijo zato, ker mu je baje dolžna 50 Din za premog. Moral je lonca vrniti.

1— Policijski drobiž. Policija je aretirala pet oseb in sicer dva postopača, ki sta pre-hodila baje že ves svet in tri vlačuge. Pri-javljenih je več tatvin, ena poškodba tuje lastnine, štirje slučajji kaljenja nočnega miru in šestnajst prestopkov cestno-policijskega reda.

Predavanje dr. Tume o razvoju alpinizma.

Snoči, ob 8. uri zvečer je predaval v Mestnem domu v okrilju »Slovenskega planinskega društva« dr. H. Tuma o razvoju alpinizma v Evropi in pri nas. Predavatelj je na svoj priljubljeni način očrtal razvoj organiziranega zanimanja za gorske velika-ne in njih lepote, pričeno z Angleži, ki so pred 70 leti prvi ustanovili planinsko dru-štvo. Angležem so sledili vsi narodi in kma-lu so prevzeli dominantno mesto v alpiniz-mu Nemci. Predavatelj je definirai pojm al-pinizem od alpinistike. Prvo pomeni zani-manje za planine v svrhu znanstvenega pro-učavanja, alpinistika pa je gojenje planin-ske turisticke radi planin samih, radi šport-nih uspehov in radi lepote, ki jih alpinist sam uživa.

Izvajanja dr. Tume so vsebovala mnoge reminiscence na vlogo, ki so jo imeli nem-ski planinski klubi na našem ozemlju v na-cijonalnem smislu, enako tudi italijanski. Nemški planinski klub v Trstu pa nam je dal velikega ljubitelja naših planin — dr. Kugyja.

»Slovensko planinsko društvo« je pričelo s svojim delovanjem l. 1893 in od tedaj da-lje se je slovenski alpinizem mogočno raz-vijal, v trdi tekmi z nemškim planinskim društvom. Važno delo v sistematičnem alpi-nizmu so pri nas izvedli zlasti Čehi.

Zanimivost predavanja so povečali še ne-kateri osebni spomini predavatelja iz nje-govih mlajših let, ko je kot navdušen alpi-nist prehodil vse naše planine in preplezal marsikatero strmo steno.

Predavanje so spremljale lepe skioptične slike naših planin.

Številno občinstvo se je dr. Tumi zahva-lilo z burnim odobravanjem.

Prosveta.

Na sobotnem koncertu na korist fonda za spomenik kralja Petra I. nastopi poleg ge. Maje de Strozzi tudi violonist Karel Rupel, ki je eden najboljših gojencev ljubljanskega državnega konservatorija kakor tudi eden najboljših naših violonistov, ki ima brez dvoma pred seboj še zelo lepo bodočnost. Vsak njegov dosedanj nastop je bil samo-zavesten, podavanje skladb je imelo utis resnega umetniškega hopenja in priprizni smo, da bo njegov nastop tudi na sobotnem koncertu v vsakem oziru popolnoma uspel. To nam jamči tudi njegov profesor Jan Šlais, ki je naštudiral z njim vse umetnine, ki se izvajajo na tem koncertu. Spremlja ga na klavirju konservatorist Marjan Lipovšek, gojenec tukajšnjega konservatorija. Vstopni-ce v Matični knjigarni.

KONCERTI »DRAVE« V MARIBORU.

Koncerti »Drave«, ki se vrše dne 2. aprila ob 20. in 3. apr. ob 15. v veliki dvorani Götze v Mariboru in kjer se bo izvajalo izvirno slovensko delo, bodo za slovensko glasbo pomembni kakor tudi zgodovinsko važni, ker Slovenci smo ponosni na izvajanje tako ogromnega dela. Še celo pri velikih narodih

so premijere in reprice v operah in koncertnih delih zelo redke, včasih se komaj v desetletij rodi delo, ki je trajne svetovne vrednosti.

Pri nas pa slovenska moderna glasba stopa s hitrimi koraki na plan. V prvi vrsti mogočno nastopa kot skladatelj P. Hugolin Sattner, ki nam je v zadnjih letih podal mnogo izvirnih del in te skoro vse na besedilo njegovega ljubljence Simona Gregorčiča, kakor priljubljeno »Jeflejevo prisego«, ki se ravnokar izvaja po naši domovini z izvrstnimi uspehi, »Soči«, »V pepelnici noči«, »Assumptus« in opera »Tajda« — ki se tudi sedaj izvaja v ljubljanski državni operi z največjim uspehom. Med vsemi naštetimi simfoničnimi pesnitvami pa zastopa prvo mesto kantata »Oljki«.

»Drava« bože z navdušenjem vseh sodelujočih dostojno in uspešno izvesti te najboljše koncertne dele ter tako častno proslaviti 75-letni jubilej skladatelja domačina, ki bo pri obeh koncertih osebno navzoč. Dolžnost vsakega Slovenca in kulturnika je, da prisostvuje tem najlepšim domačim resno vzvišenim pojavom.

Sport.

Profesionalna rokborba za svetovno prvenstvo na Dunaju. Potek borbe v ponedeljek je bil sledeči: V lahki teži premaga Pereles Blahovec v 5 : 10 s premetom, Chevalier pa vrže Brezino s potegom za glavo. — V težki teži ostaneta boja Vervet proti Krgisu in Jago proti Paradanovu po 25 min. neodločena, dočim položaj Petrovič Mihajloviča v 50 sek. s svojim senzacionalnim dvojnimi nelsonom.

Dunajčan Becker sunil 150 kg. Gustav Becker, član atl. kl. Herkules, je sunil pravilno 150 kg. Če bo ta uspeh ponovil pred oficijelnim razsodiščem, bo postavil s tem nov avstrijski rekord.

Obrežno plavanje na pet milj se je vršilo v Floridi. Od devetih udeležencev je prišla prva na cilj 25-letna Lucila Hyatt iz Chicago v 2 : 38, 25 y zanj pa njen soprog Chauncy Hyatt.

Tenis na mizi. Ogrska svetovna prvaka dr. Jacobi in Mehlovič nadaljujeta uspešno svojo nordijsko turnejo. Ko sta absolvirala Kopenhagen in Malmö sta startala v Göteborgu in Borasu in porazila vse igrače, ko so se jima postavili nasproti. Zmagala sta v vseh mestih 5 : 0.

Finci ne gredo v Amsterdam. Finski liah-kooletski savez je sklenil, da se ne udeležijo olimpijade v Amsterdamu. Svoj sklep motivira s tem, da potovanja stroški niso v nikakem razmerju s praktičnimi uspehi olimpijade; razen tega pa je olimpijski odbor črtal iz programa nekaj konkurenc, ki so bile posebej važne za Fince.

Amerikanski tekač Lloyd Haku je pretekel 1000 m v 2 : 26,4 in postavil s tem nov halski rekord, ki je boljši kot Baratonov svetovni rekord. — Šved Wide pa je porazil Finca Ritola v teku na 2 angl. milj, ki jih je absolviriral v 9 : 05 min.

BORZE.

Ljubljana, dne 30. marca. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupiški zaključki.) Vrednote: investicijsko 86987, Vojna škoda 343—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—197, Ljubljanska kreditna 150 do 0, Merkantilna 98—100, Praštediona 850 do 0, Kreditni zavod 160—170, Strojne 85—0, Trbovlje 410—0, Veveče 120—0, Stavbna 55—65, Sešir 104—0. — Blago: Tendence za les, posebno za trd, okrogel in rezan les čvrsta, za deželne pridelke mirna. Zaključena dva vagona.

Zagreb, 30. marca. Devize: Amsterdam izplačilo 2279.1—2285.1, Dunaj izplačilo 800.75 do 803.75, Berlin izplačilo 1852—1855, Bruselj 791.5—794.5, Budimpešta 994.5—997.5, Italija izplačilo 260.48—262.48, London izplačilo 276.2—277, Newyork ček 56.75 do 56.95, Praga izplačilo 168.3—169.1, Švica izplačilo 1094—1097.

Curih, 30. marca. Beograd 9.13, Berlin 123.22, Newyork 519 in trinajst šestnajstink, London 25.24 in pet osmink, Pariz 20.355, Milan 23.80, Praga 15.40, Budimpešta 90.725, Bukarešta 3.45, Sofija 3.75, Dunaj 73.10.

KOLIKO ČASA GRE LAHKO URA.

Pravzaprav prihajajo pri tem v poštev tri vprašanja, in sicer: koliko časa more mehanizem ure sploh vršiti svojo službo; koliko časa funkcionira lahko ne da bi bil revidiran, popravljen in očiščen in slednjič, koliko časa gre normalna ura od trenutka, ki jo navijemo, da trenutka, ko se steče.

Glede življenjske dobe ur moramo razlikovati med stolpnimi urami, stenskiimi urami in žepnimi urami. Prva kategorija, doseže navadno največjo starost, to pa iz dveh vzrokov: prvič je njen mehanizem robusten in drugič so gledale oblasti, kakor lahko zasledujemo od srednjega veka nazaj vedno na to, da je bila poverjena konstrukcija takih ur vedno le pravim mojstrom in nato, da so popravljali te ure zopet samo pravi strokovnjaki, ki so imeli veliko prakso. Pri ostalih dveh kategorijah to ni prišlo vedno v poštev, ker se privatna oseba za usodo svoje ure navadno mnogo manj briga ter izroči včasih tudi najbolj dragoceno uro v popravilo kakemu mojstru skazi na milost in nemilost, samo da prihrani par firkov. Zato je bila uničena ogromna večina zelo dragocenih starih stenskih in žepnih ur, ki bi reprezentirale dandanes ogromno premoženje, na vandaličen način predčasno.

Stolpna ura lahko živi več stoletij, toda tudi stenska ura funkcionira, če ne pride nikdar v nevesne roke, lahko par stoletij, dasi seveda ne tako dolgo kot stolpna.

Drugo vprašanje je: koliko časa pustimo lahko uro brez revizije in očiščenja. Laik bo odgovoril: toliko časa, dokler se pač ne vstavi. To pa nikakor ni res. Kot živi človek od trenutka ko neha uživati hrano, od svoje lastne masle, pravtako ura oz. njeni sestavni deli. Kajti vsled gibanja se mora material obrabiti; ta obraba pa se reducira s pomočjo takozvane maže na minimum. Količina maže, to se pravi olja, pa je tako majhna, da se ohranijo samo izborna, specifična olja lahko eno ali več let v tekočem stanju ter vrše svojo službo. — Pri tej priliki naj odgovorimo na vprašanje, ki ga stavijo ljudje pogosto strokovnjakom: »Ali je bolje, če pustimo uro, ki je ne rabimo iti, jo torej kljub temu vsak dan navijemo, ali pa je bolje, če pustimo, da se steče in miruje?« Odgovor: »Da in ne.« Da, zato, ker ostane olje, če ura gre, tekoče ter se ne strdi. Ne, zato ker se olje, če ura neprenehoma gre, hitreje porabi ter se obrabi, če olja ni več, mehanizem. Vsekako pa stoji, da gre ura, ki nikdar ni počivala, bolj natančno kot ura, ki jo navijemo in rabimo samo od časa do časa.

Pri tej priliki naj omenimo takozvane garancijske listine. Laik zahteva včasih neverjetne stvari. Kupi uro, ki se je izkazala, da gre absolutno zanesljivo, bodisi, da visi, bodisi, da leži, bodisi, da je na toplem, bodisi, da je v ledenici. Kupec hoče uro čuvati, nosi jo samo ob nedeljah, ves teden leži ura shranjena v etui-u ali pa v omari. Nenadoma

hoče kupec uro zopet naenkrat kontrolirati ter se prepričati, če je res, kar objubljuje garancijska listina. Kaj še! Garancijska listina jamči, da bo diferirala ura vsak mesec samo toliko in toliko sekund! Ta »čebulac« variira pa za več v enem dnevu! Stvar je taka: Kronometer je znanstveni instrument ter se mora z njim tudi kot s takim ravnati. Če bi lastnik ure videl, s kakšno skrbnostjo njegovo ta čuda urarske tehnike na državnih observatorijih, potem bi mu postalo jasno, da se s takim kronometrom ne sme ravnati tako, kot s kako Rosskopp-uro. Fabrikanti prvovrstnih kronometrov zahtevajo zato tudi od odjemalcev, da jim pošiljajo ure najpogosteje vsakih 12 mesecev v svrhu očiščenja, revizije in reguliranja ter odklanjajo v nasprotnem slučaju opravičeno vsako garancijo. Kajti ljudje so si pridobili svoj renome s tako velikim duševnim delom in naporom, da se nečejo dati blamirati s tem, da kupec, ki se mogoče ponaša, kako drago je uro plačal, isto pokvari, ker ž njo nepravilno ravna.

Koliko časa gre lahko ura brez škode, ne da bi bila očiščena? Dobra žepna ura, nanašana s prvovrstnim oljem, približno dve leti, stenska ura ali budilka mogoče tri leta, ura na zapestnici pa mnogo manj. Če reče večšak laiku, da 6 mesecev, potem misli kupcu, da ura ni dobra, če mu pa reče eno leto, pa večinoma ne pove resnice. Kajti količina olja, s katerim moremo namazati tako majhen mehanizem, ne da bi bilo preveč, znaša komaj eno desettisočinko grama. Razen tega so dimenzije v mehanizmu tako majhne, da utegne vplivati včasih neznatna volnena nitka, ki pride s prahom v uro, približno tako kot velika veja, ki bi jo vrgli v mlatilni stroj. Vrh tega pa zavarujemo mehanizem ure lažje zoper vodo, ko pa zoper prah.

Koliko časa more iti ura od trenutka, ko jo navijemo, do trenutka, ko se steče? To je prav različno. Imamo ure, ki gredo po celo leto, dalje take, ki gredo po 14 dni, take ki gredo po 8 dni in končno take, ki so proračunane na 24 ur. Zadnja kategorija obsega predvsem žepne ure in ure na zapestnicah. Tu je pa treba vsekakor poudarjati, da je vsaka vestno konstruirana ura že vnaprej tako preračunana, da gre mnogo dalje časa, kot bi pa imela pravzaprav iti. Ona, ki gre samo natančno 24 ur, je skrupulo, kajti dobra ura mora iti najmanj 30 ur. Kljub temu pa je dobro, če jo redno navijamo. Ne da bi ji škodovalo, če se to ne zgodi, toda redno navijana ura gre mnogo bolj natančno.

Monkey — trött.

»Ex oriente lux« smo dejali nekoč, ampak danes bi bil bolj na mestu vzklík: »Ex America lux«!

Razveseljiva notica prihaja zopet iz Amerike, iz one pobožne Amerike, kjer se časti znamenita trojica, en sam bog: oče dolar, cent njegov sin in kupčijski duh; iz one Amerike, kjer vlada večna suša, kot pri nas ob volitvah, seveda le za onega, ki ne stoji pod zaščito znamenite trojice; iz one Amerike, ki gre z navdušenjem v boj za človečanske pravice in si da potem svojo pomoč honorirati po deset od sto; iz Amerike, kjer te še električni stol ne mara, če imaš milijonarja za strica; iz take Amerike torej, ki naj evropsko kulturo prenove in požlahti, prihaja razveseljiva vest, vest — o novem plesu. Novi ples se imenuje: monkey, po naše: opičji ples.

Prorokujejo, da bo z njegovim zmagovitim pohodom obledela slava vseh dosedanjih ljubkih, okusnih plesov, ki smo jih do-

bili preko luže. Z njim se bomo popolnoma približali nepokvarjeni naravi in uresničile se bodo sanje dobričine Jeana Jacques-a Rousseu-ja, ki je svoj čas zaman opominjal svoje rojake: »Retournons à la nature«.

Natančnega opisa tega zgodovinskega plesa žal nimamo še pri rokah, kakor smo pa poučeni, se bo vršil prilično tako-le:

Po gladkem, skrbno zlikanem parketu plesne dvorane se pripode z leve strani gospodje, z desne pa dame in sicer — bosih nog po vseh štirih. Blizajo se z grgrajočimi, hreščočimi in vriščočimi glasovi. Čim si pridejo vis à vis, se postavijo na noge, popraskajo z levo roko po hrbtu in skremžijo usta v podobi črke O, kar pomeni medsebojni salut. Tu intonira jazzband. Od zdaj naprej ostanejo plesalci in plesalke na nogah, toda paziti morajo, da se ne dotaknejo s celim stopalom tal, ampak morajo vedno plesati, odnosno skakati po robah nog s skrečnimi prsti. Vseh rajalnih figur, ki jih izvajajo, seveda ni mogoče popisati. Neizrekljivo ljubki so razni šaljivi prizori z opič-

jega življenja. Ko skačejo sem in skačejo tja, markirajo včasih, kot bi muhe lovili po zraku. Tu in tam vščipne tudi partner svojo partnerico v bok ali pa narobe. Če kihne eden kihnejo vsi ostali, če se eden spotakne, se spotaknejo vsi tovariši. En intermezzo sledi drugemu.

Višek zabave pa tvori iskanje in ubijanje bolha. Vsak plesalec in vsaka plesalka nosi namreč s seboj na finem svilenem traku privezano živo bolho. Bolh k sreči ni treba dresirati, ampak samo dobro pitati tako, da postanejo izredno rejene, nekaki boljši špeharji. Na dano znamenje plesnega učitelja si prično plesalci in plesake drug drugemu iskati bolhe, kar je baje nepopisno zabavno. Kdor vjame bolho, dene roko na hrbet. Čim voditelj plesa opazi, da imajo že vsi roke na hrbtu, komandira: »Na pokolj!« Plesalci si stopijo vis à vis in postavijo palec in kazalec desne roke z vjeto bolho na palec leve roke. Ples se stopnjuje do charlestona, jazzband pa do tornada.

Nenadoma, kot bi pretrgal kos platna,

utihne godba — pardon — banda, a na daljše povelje: »Pali!« Končajo bolhe svoje kratko toda razkošno življenje. Če so plesalci in plesalke dobro izurjeni, se izvrši to s tako detonacijo, kot bi ustrelil s pištolo.

Ko so prvič predvajali opičji ples, je efektni konec sprožil tak vihar navdušenja med gledalci, da se je med frenetičnimi vzkliki in opotanjem nog udrila galerija, ki je pokopala pod seboj 50 oseb.

Ni dvoma, da bo novi ples v najkrajšem času osvojil Ameriko in ves svet. Samo to ne vemo, če bodo s tem zadovoljni — plesni učitelji. Kajti razume se, da morejo nuditi pravi pouk v plesu samo oni, ki ga umejo najbolj dovršeno izvajati v prosti naravi, to so opice. Kot posebno sposobni se navajajo pavijani in šimpanzi. Tisti pavijani, o katerih smo nedavno brali v časopisih, da so se na transportu preko Londona stopli zaradi neke leptovice, so bili baje sami plesni učitelji, angažirani za Ameriko. No upamo, da jih bo do prihodnje seziže tudi Ljubljana par dobila.

IVAN JAX IN SIN
Ljubljana, Gospodstvo c. 2.
Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršev iz lastne tovarne. 15-letna garancija. V znanju se poučuje pri nakupu brezplačno. Pisalni stroji »ADLER«. Kolesa iz prvih tovarn, Dürkop, Kayser, Styria Waffner (Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke! Cenik franke in zastoj.

MALI OGLASI.

Za vanko besedo se plaša 50 par. Za debele tiskano pa 1.—.

Simon Klimanek, LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6 izdeluje obleke za gospode po najnovejši modi in zmernih cenah. V zalogi ima vedno najboljše čisto in angleško sukno.

Gospod

kateri je absolvirat trg. šolo in ima 1 leto pisarniške prakse išče službo. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe na upravo lista pod »Natančnu«.

Zastoj - spalno sobo

novi kompletno dobite pri tomboli »Dom ubogih« na velikonočni ponedeljek. — Srečke v trafikah ali družni pisarni »Mojmir«, Maribor, koroška c. 10-1.

„Vinocel“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijskično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za holarje in lovce, dežniki, kloti, žilzi, žepni ročni palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, in brivce

edino le pri trdki

JOSIP PETELINC
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.
Kupite eno! Ne velja le malo!

TISKARNA

MERKUR
LJUBLJANA
SIMON GREGORČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarsko stroko spadajočih del

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

GRITZNER in ADLER

na dom, obrt in industrijo v vseh oprelih.

Istotim pletilni stroj DUBIED

Pok: v raznih brezplačno. Veljavna garancija. Delavnice za popravila. Moba čisto, tudi na obroke.

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Širite
»Narodni Dnevnik«!